

Commissions Mellemkomst, men i alt Fald for denne Commission, og vi have derhos — og vi have deri til en vis Grad ogsaa seet, at den forhenværende Indenrigsminister har heldet til vore Anskuelser — vi have derhos troet, at Forhandlingerne ingenlunde behøvede at blive eller burde eller kunde tilstedes at blive saa vidtløftige, som Gangen er i de Forhandlinger, der finde Sted ved den ordinaire Rettergang. Naar Parterne gives fuld Anledning til at fremstille Forholdene og stille dem skarpt imod hinanden, og selve Commissionen gives den behørig Myndighed til at foranledige oplyst, hvad der endnu maatte synes at kunne trænge dertil, da kunne vi ikke overbevise os om, at ret mange Møder vilde være fornødne, ja, vi have endog troet, at det vilde være undtagelsesviis, at en saadan Forretning vilde fordre flere Dages Møder; det berøer nu naturligviis paa et Skøn, i hvilket Omfang vi deri have havt Ret eller Uret; men jeg troer alligevel, at vort Skøn bør tillægges den samme Vægt som noget som helst andet individuelt; thi det er bitterligt, at vi ere ganske vel bekendte med de omhandlede Forhold. Den ærede Indenrigsminister har dernæst sagt, at dette Forslag var en Forandring af Loven, som han paa ingen Maade kunde tiltræde, fordi det var fuldkomment afvigende fra hele Lovens Tendents, fordi det gav Loven en fuldkommen ny Gjensind; istedetfor at Regjeringen havde meent, at Lovens Object skulde være en Taxation af Vederlaget, vilde det nu tillige blive et Object for Loven, at det af Afsløsningscommissionerne skulde paakjendes, hvorvidt overhovedet noget Vederlag eller nogen Dølse paalaae Bedkommende. Men jeg må tilstaae, jeg troer heller ikke, den Betænkelse har den indre Vægt, som den ærede Indenrigsminister har tillagt den. Jeg skal i saa Henseende lægge Vægt paa, at Loven, selv som den nu er affattet, viser, at Parterne kunne lade Afsløsningsmandene paakjende de Slags Tvistigheder; men jeg skal bemærke, at det er noget aldeles Ordinairt heri Landet, det er et Institut, som er saa gammelt som vore Domstole, at Borgerne kunne tye til Boldgiftskjendelse, og disse Afsløsningscommissioner ere eller vilde efter Fleertallets

Forslag være ganske betryggende Sagsdommere. Indenrigsministeren har selv talt om, at disse Extra-Domstole vilde faae en Mængde høist tvivlsomme Retspørgsmaal at paakjende; men netop deri, at den ærede Minister selv inaa tilstaae, at der i disse Forhold er en heel Mængde Retspørgsmaal, netop deri ligger det dog formeentlig temmeligt klart, at der er noget Halvt, at det er en lidet tilfredsstillende Vet, Loven gaaer, naar den, idet den erkjender dette at være Tilfældet, saa at sige, standser den hele Reform for en saadan Henviisning til ordinair Rettergang for de enkelte Retspørgsmaals Bedkommende. Jeg troer, det Citat, Indenrigsministeren har gjort af Grundloven, ikke passer paa det foreliggende Tilfælde. At Dommerne ikke kunne affattes uden ved Dom, det sigter naturligviis til de bestaaende, til de ordinære Domstole; de nuværende Dommere, selv om Regjeringen ikke gjenvalgte dem efter eet Aars eller efter tre Aars Forløb, vilde jo paa ingen Maade være affatte, det er jo et ganske særegent Tilfælde. Det vil heller ikke være undgaaet den ærede Forsamling, at i det Stykke har Intet af Comiteens Medlemmer havt den Betænkelse, Indenrigsministeren har opstillet; Uenigheden mellem Mindretallet og Fleertallet har blot dreiet sig derom, om Gjenvalget skulde foregaae efter tre Aar eller efter eet Aar.

Spærrild: Det har gjort mig meget ondt, at der er saa megen Meningsforskjellighed i denne Sag, og det, fordi jeg saa inderlig gjerne ønskede, at den maatte være bleven snart tilendebragt, paa det Hovet kunde være bleven noget Ukjendt her i Landet, eller rettere sagt noget Ubenyttet; det er nu imidlertid ikke blevet Tilfældet, og vi skulle altsaa finde os i Tingene saaledes som de staae, og altsaa maae vi gaae over til at see paa, om den Indretning af Afsløsningscommissionen, som Udvalget har opstillet, vil være en Binding for Sagen, eller om det kunde være bedre at blive ved det, som man har vedtaget i det andet Thing. Efter den Erfaring, jeg har gjort, holder jeg for, at jo færre Omstændigheder man stillede op i en Sag af den Natur, jo lettere fik man Sagen til at gaae; jeg troer, at naar man gjør mange Omstændigheder, saa komme Folk